

Samuel P. Huntington - Kam kráčíš, Ameriko?

25.července 2006 Zbyněk Klíč

Autor pronikavé a veskrze správně prognostické publikace *Střet civilizací*, americký konzervativní myslitel a profesor Harvardské univerzity Samuel P. Huntington přispěl na český knižní trh svojí další, a nutno říci neméně provokativní, publikací *Kam kráčíš, Ameriko* s podtitulem *Križe americké identity*, kterou vydalo v loňském roce vydavatelství Rybka publishers.

Kniha, jak sám autor v předmluvě píše, se zabývá změnami v obsahu a prestiži americké identity. Ta se podle autora v průběhu času mění a čelí hrozbě přívalu imigrantů, kteří svým příchodem zbavují Ameriku jejího rasového a etnického zdůvodnění; v posledních letech však ohrožují i kulturní složku její identity. Po ní pak zbývá pouze složka politická, založená pouze na respektu k demokratickým principům. Podle Huntingtona vede tento vývoj ke čtyřem různým modelům identit: ideologické, rozdvojené, exkluzivistické a kulturní. První z těchto identit definuje Ameriku jako multikulturní zemi s povinností občanů pouze respektovat americké hodnoty; model rozdvojené identity vidí Ameriku jako zemi rozdělenou na španělsky a anglicky hovořící části hispánců a anglosasů. Třetí model kalkuluje s přirozeným instinktem ohrožené kultury, která se začíná, v případě ohrožení, bránit a příslušníky jiných entit ze své blízkosti vylučovat. Čtvrtý konstrukt pak počítá se ztotožněním všech rasových a etnických kultur s Amerikou jako religiózní a křesťanskou zemí, která stojí na anglosaských hodnotách, vyznávajících evropské kulturní dědictví a americké hodnoty.

Huntingtonova kniha je, stejně jako *Střet civilizací*, systematicky zpracovaným dílem. Publikace začíná obecným rozborem identity, následovaným zevrubnou charakteristikou zdrojů americké identity (nalezené v anglosaské kultuře, postavené na individualismu či protestantské etice práce) a křesťanství. V další kapitole se Huntington zabývá hrozbami pro americkou identitu, jež spatřuje především v přistěhovalectví, zejména hispánském. Poslední část je pak věnována perspektivám americké identity.

S. P. Huntington využil pro svoji analýzu obrovské množství dat, které svědčí o tom, že touto knihou se nesnažil primárně představit svůj názor (i když také), ale fundovaně zkoumat soudobé problémy americké společnosti. Kniha je zcela neocenitelným příspěvkem všem, kteří se zajímají o americkou společnost, kulturu a politiku. Čitelnou formou představuje americkou společnost a ukazuje, v čem se tak zásadně liší od společnosti evropské. A proč se mnoha lidem ve srovnání s ní zdá mnohem hodnotnější...